

slovanskih komadov. Družbeni prvomestnik Tomo Zupan v pristrčnih besedah pozdravi vse navzoče; osobito pa one skupščinarje, kateri so od daljnih krajev prihiteli že danes v našo prvostolnico.

II. Dne 7. avgusta v jutro je Ljubljano zakrivala megla, ko smo hiteli na kolodvor. Ker je bilo udeležnikov nepričakovano toliko, da se ni moglo vsem hitro ustreči, imel je vlak blizu pol ure zamude. Mej potjo pridruževali so se domoljubi iz raznih krajev ob progi dolenjske železnice, z visokih stolpov, z imovitih hiš, pa tudi z nekaterih bornih kočic so nas začeni v Šmariji pozdravljale cesarske in narodne zastave; ljudstvo je skupščinarje prijazno vsprejemalo in strel iz topičev je poviševal ta v resnici veličastni pohod združenih Slovencev sredi skozi dolenjske ravnine. Taki družbi prijazni pozdravi so se bili priredili v Šmarji, na Grosupljem, v Višnji Gori, v Zatičini, v Šent Vidu, v Radohovovasi, pri graščini pl. Truhovič-a, v Veliki Loki, posebno pa v Trebnjem, kjer je tamošnji c. kr. notar Emil Orožen imenom bralnega društva pristrčno nagovoril izletnike. Uprav nad vse sijajen pa je bil vsprejem na novomeškem kolodvoru. Ko se je vlak pripeljal na postajo, zaorili so med pokanjem topičev burni živeli-klici mnogobrojnega občinstva, mestna godba pa je igrala „Naprej zastava Slave!“ Ko so se navdušeni vsklici polegli, pozdravil je prvomestnik novomeške podružnice sv. Cirila in Metoda Ivan Krajec z lepimi besedami prvomestnika, glavni odbor družbe in vse skupščinarje imenom svoje podružnice, župan Frančišek Perko imenom mesta in notar dr. Albin Poznik pa imenom narodnih društev.

Prvomestnik vodijska Tomo Zupan se je na teh pozdravih zahvalil primeroma tako-le:

Preblagorodni mestni župan! Slavna narodna društva!

Pridi Gorenc!
Z mrzle planine
Vabi Dolenc,
V gorke doline;
Vince z goré
Greje srcé.

Prišli smo Slovenci iz mrzlih pokrajin med Vas v gorke doline. Iz vseh slovenskih pokrajin smo prišli in smo se ta trenutek — preblagorodni gosp. mestni župan, slavna narodna društva in slavno občinstvo — razvrstili tu pred Vami žene in dekleta, možje in mladeniči — vsi enega prepričanja, vsi enih čutil. Bratovsko ste nas vabili; uljudnostna dolžnost nam je torej bila, da smo se takemu vabilu hvaležno odzvali. Odzvali smo se pa v ogromnem številu; le pogledajte nas v tej množini zbranih tu okrog sebe. A niso nas privedle danes v sredotočje Dolenjske v prijazno Novomesto, Vaše vinorodne gorice — akopram vinska kapljica, zmerno vžita človeku dobrotno razvname kri; privabila nas je danes Vaša ljubav do družbe sv. Cirila in Metoda; Vaša ljubav za svoj rod in dom; ona ljubav, ki bolj kot vinska kapljica razvname, ker ne razgreva samo krvi, ampak vsega človeka, njega duhá in njega srce.

Pridi Gorenc!
Z mrzle planine.
Vabi Dolenc
V gorke doline;
Mrzel je led.
Pridi se gret!

Nismo torej prišli radi Vašega vinca z gore, ki greje srce — prišli pa smo sem med Vas branit se ledú narodne mlačnosti; gret smo se prišli med Vas ob Vaši slavnoznani vnemi za narodove blaginje: namenjeni danes iz teh vzrokov obvršavati tu med Vami IX. veliko skupščino družbe sv. Cirila in Metoda.

Slavnoznana je Vaša vnema za ljubi dom, pravim. — Da! slavnoznana. — Priča te vneme je to trenutje Vaš veličastni sprejem odposlancev one družbe, ki skrbi, da se narodu to ne odtuji, kar je narodova najdražja posest, da se mu ne odtuji slovenska mladina.

Zato Vam odzdravljam imenom družbe sv. Cirila in Metoda izražajoč pristrčno zahvalo na tem Vašem ljubem sprejemu in na Vaših ognjevitih pozdravih. Bog živi prvega meščana tega mesta, Vas, preblagorodni gospod župan; Bog živi vsa Vaša tu navzočna slavna narodna društva; Bog živi vse častito bivalstvo tega kraja, lepo središče Dolenjske — starodavno Novomesto naj Bog živi!

Navdušeni živio- in slavo-klici so sledili tem prvomestnikovim besedam. Potem so se razvrstila društva in občinstvo in šlo je do mesta.

III. V mestu pa je bilo, da se sijajneje sprejeti ne more nikdo. Nismo opazili, da bi bila le ena hišica na glavnem trgu brez zastave. Ko je prvomestnik v spremstvu mestnega župana in podpredsednika Luke Svetca izvršil svoje dostojnostne pohode, zbrali so se nekateri skupščinarji, malo poprej se okrepčavši, z drugim občinstvom ob 1/2 11. uri k sv. maši v frančiškanski cerkvi, zasedeni do zadnjega kotička. Sveto mašo za bivše mrtve in žive družbenike ter sploh za krščanski prospeh slovenskega šolstva je služil o. Efrem Turek, petje pa je oskrbelo „Dolenjsko pevsko društvo“. Prijazna cerkev, izborna in veličastno petje, osobito „slavospev k sv. Cirilu in Metodu“; vse to je vnemalo pobožnost. „Dolenjskemu pevskemu društvu“ je le častitati na takih pevskih silah. (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Korejanci. Korejanci imajo pri svojih hišah kleti, v katere ne spravljajo vina, ampak gorkoto. Iz kleti diži rov precej daleč od hiše. V mrzlih nočeh se ta rov napolni z drvi in zakuri. V tem rovu potem gori več ur in v kleti se nabere gorkota, da greje vso hišo celo noč, posebno ker so le jednonadstropne hiše. Korejanci jako veliko jedo in veliko spe. Najljubša jed jim je pasje meso, najljubša pijača pa japonsko pivo. Tako dobrega piva ne delajo niti v Monakovem kakor v cesarski pivovarni v Tokiu na Japonskem. Posebno Korejanci veliko rib pojedjo, zlasti ljubijo slanike. Nalove jih v decembru, snedo pa še le v marci. Priljubljena jed so vodne melone.

Krompir saditi je prepovedano pod veliko kaznijo. Gostilen ni, ali so le počivalnice, kjer si potnik sam pripravlja kosilo. Tudi japonsko pivo imajo ondi. Korejanci imajo radi živali, zlasti kače, katere Korejanec nikdar ne ubije.

— **Dunajsko vseučilišče.** Predavanja na dunajskem vseučilišču se začno dne 14. oktobra. Vpisovanja se pa vrše od 1. do 3. dne oktobra.

Kongres za javno zdravstvo sešel se je dne 2. t. m. v Budimpešti.

Medicinska fakulteta za ženske se kmalu otvori v Peterburgu. Višja medicinska šola za ženske je že jedenkrat bila v Peterburgu, ali se je pred desetimi leti bila zaključila. Učni minister ni bil naklonjen višjemu ženskemu izobraženju.

Gobovci na Španjskem. Strašna bolezen, gobe se močno širijo po Španjskem. V sami vasi Belidornu je že 17 rodbin z 82 osebami bolnih za to strašno neozdravljivo boleznijo. Vlada pa obrača premalo pozornosti tej bolezni.

Vas blaznih. Neka vas blizu Opave ima le 1300 prebivalcev in mej temi je 11 blaznih. Vsako četrto leto povprek v tej vasi jeden zblazni. Kaj je temu uzrok, se dosedaj ni moglo dognati, ali toliko je gotovo, blaznost ni dedna.

Novice.

— **Imenovanje.** Ravnateljem na c. kr. učiteljski v Ljubljani je imenovan g. Fran Hubad, profesor državne gimnazije v Gradcu, sedaj prideljen naučnem ministerstvu. Novi ravnatelj je rodom Kranjec in slovenski pisatelj. Glavnim učiteljem na istem zavodu je imenovan g. Anton Funtek, doslej strokovni učitelj na ljubljanskih strokovnih obrtnih šolah.

— **Zgradba »Narodnega doma« v Ljubljani** vrlo lepo napreduje. Te dni dovršilo se je zidovje do strehe. Sedaj postavljajo ostrešje. Upati je, da bode v teku ednega meseca celo poslopje pod streho. Ker bodo čez zimo razni posamezni rokodelci lahko vse potrebno pripravili za notranjo upravo doma in se bodo pomladi torej lahko hitro pričela razna dela dovrševati. Je upati, da bode „Narodni dom“ tekom prihodnjega poletja gotov in se bode lahko izročil svojemu namenu. Da bi le rodoljubi v očigled temu, da poslopje že stoji, in pa še potreben denar vkup prav pridno z denarnimi zneski prispevali zgradbenemu zakladu. Posebno narodna društva naj bi v ta namen prirejala veselice. Tudi se ob tej priliki opozarjajo rodoljubje, da pridno segajo po vstopnicah za akademijo, katero priredi „Ljubljanski Sokol“ dne 22. t. m. v deželnem gledališču na korist „Narodnemu domu“. Vspored je kaj zanimiv, kar da pričakovati, da bo gledališče razprodano.

— **Nadomestna deželnozborska volitev** namesto umrlega deželnega poslanca Jurija Krajgherja za kmetske občine v volilnih okrajih Postojina-Logatec-Lož-Cirknica-Senožeče-Bistrica razpisuje se na dan 30. oktobra t. l.

— **Umirovljen je višji davčni nadzornik** gosp. Ivan Tratnik v Ljubljani in je dobil tem povodom naslov in značaj finančnega svetnika.

— **Novomeški akademiki** prirede v korist družbe sv. Cirila in Metoda v prostorih Narodnega doma v Novem mestu dne 15. sept. besedo.

— **Dirko kolesarjev** priredi klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“ v nedeljo dne 16. t. m. mej 4. in 5. uro popoldne na cestni progi Št. Vid-Siška. Dirka bi se bila morala že minolo nedeljo vršiti, a se je zaradi nevedrega vremena preložila.

— **Premovanje konj** se je vršilo dne 3. t. m. v Lescah. Za kobile z žrebeti so dobili: Janez Cotelj iz Zgoš 35 gld., Anton Meršolj iz Hraš 20 gld., Mat. Čop iz Roden,

L. Vovk iz Črniveca in Jan. Hubad iz Roden po 15 gld., Fr. Avsenek iz Studenčie in J. Baloh iz Smokuč srebrno svetinjo. Za breje kobile: A. Žnidar iz Zgoš 25 gld., Josip Pogačar iz Vrbe 20 gld., J. Pristov iz Vrbe 15 gld., J. Marolt iz Radolne in Al. Žerovec iz Mlina srebrno svetinjo. Za žrebeta: J. Dolar iz Vrbe in Ivana Pristov z Brega po 10 gld., C. Jan iz Sp. Gorij, Frančiška Rozman iz Zg. Otoka in J. Breje iz Novevasi srebrno svetinjo. — Dne 4. t. m. je bilo premovanje v Kranju. Za kobile z žrebeti so dobili: J. Vehovec iz Voklega 35 gld., J. Dolenc iz Stražišča 20 gld., Franc Dvožan iz Golnika, J. Markun iz Bašlja in Fr. Pokoren iz Škofje Loke po 15 gld., J. Zupan iz Sv. Križa in Andrej Hočevnar iz Zapog srebrno svetinjo. Za breje kobile: J. Križnar iz Stražišča, J. Strupi iz Čirčič, J. Primožič iz Sv. Križa, Fr. Rozman iz Stražišča, J. Kepec iz Podreč. Za žrebeta: A. Danič iz Veleovega, M. Remec z Rupe, J. Basar s Suhe, S. Jereb iz Sp. Bernika in A. Primožič iz Sv. Križa. — Pri premovanju v Kamniku dne 5. t. m. so dobili za kobile z žrebeti: Mat. Mušič iz Trzina 35 gld., And. Mejač iz Kapjevasi 20 gld., Jakob Skok iz Pristave 15 gld., Val. Benkovič iz Novegatrga 15 gld., Janez Čebul iz Potoka 15 gld., Al. Nemeč iz Domžal in Mihael Zmerzlikar iz Kosez srebrno svetinjo. Za breje kobile: Janez Sršen iz Suhidol 25 gld., Jan. Urh iz Vopovlj 20 gld., Franc Spruk iz Tunjic 15 gld., F. Bohinec iz Zaloga in Jakob Skok iz Pristave srebrno svetinjo. Za žrebeta Anton Očak iz Repenj 10 gld., Simon Rotar z Globokoga 10 gld., Anton Plahuta iz Lahovč, M. Zmrzlikar iz Kosez in Jernej Slapnik iz Tuhinja srebrno svetinjo. — Pri premovanju na Vrhniki dne 6. t. m. so bili odlikovani za kobile z žrebeti: Janez Vrtač iz Vnanjih goric, c. kr. kmetijska družba v Ljubljani, Janez Kane iz Podsmreke, Franc Košak z Grosupljega, Matija Židan iz Zadvara, Franc Majdič iz Logateca. Jedert Pezdir iz Brezovca, France Oven iz Podsmreke. Za breje kobile: Jernej Jeraj iz Sinje gorice, Janez Majaron iz Borovnice, And. Marinko iz Notranjih goric, And. Remžgar iz Brezovca, Franc Marinko iz Stranskevasi. Žrebeta: Janez Gregorin iz Dragomera, Franc Remžgar iz Loga, M. Klemen iz Vnanjih goric, Martin Pirc iz Matenje, Janez Oblak z Vrhnike.

— **Stoletnico**, odkar se v Metliki krompir sadi, so nameravali Metličani minolo nedeljo s posebno ljudsko veselico slovesno praznovati. Nevedro vreme je preprečilo veselico, katero zdaj nameravajo prirediti prihodnjo nedeljo dne 16. t. m.

— **Na zadnji živinski semenj** v Ljubljani se je prignalo 1093 konj in volov, 406 krav in 100 telet, skupaj 1599 glav. Kupčija je bila srednja. Vole so pridno kupovali kupci iz Moravske.

— **Vina se je pridelalo** leta 1893 na Kranjskem kakor se je izračunalo 83.967 hl. Na posamezne sodne okraje pride: Kostanjevica 45 hl, K. ško 5548 hl, Mokronog 11.376 hl, Radeče 5624 hl, Novo mesto 13.943 hl, Metlika 9930 hl, Črnomelj 3911 hl in Vipava 33.590 hl. Vsi vinogradi na Kranjskem merijo približno 11.631 ha, od katerih je bilo pa koncem leta 1893. 7.327.59 ha po trtni uši okuženih

— **Kontrolni shod c. kr. deželnih brambovcev** in nadomestnih brambovcev bode letos v Ljubljani dne 1. okt. ob 9. uri dopoldne v novi vojašnici deželnih brambovcev. K temu shodu je priti vsem v Ljubljani bivajočim brambovcem in brambovskim nadomestnikom, ki niso letos niti kot novinci izurjeni, niti k orožnim vajam poklicani bili. Naknadni kontrolni shod bode dne 20. novembra t. l. ob 9. uri zjutraj tudi v brambovski vojašnici.

— **Na čebelni razstavi** vršivši se povodom shoda čebelarjev na Dunaji odlikovana sta bila tudi dva naša gorenjska čebelorejca in sicer je dobil gosp. Mihael Ambrožič iz Mojstrane srebrno in gosp. Egidij Jeglič iz Sela pri Breznici bronasto svetinjo.